



Learning Center Kunststof Verpakkingsafval

buiten
organisatieadvies



**Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving**

Griffioenlaan 2
3526 LA UTRECHT
T 088 7971111
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Cees Riksen

cees.riksen@rws.nl

Datum
3 februari 2017

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Verslag werksessie aanbesteden en ketenverantwoordelijkheid kunststofketen
Datum bespreking	26 januari 2017
Deelnemers	Karel van Twist (gemeente Drimmelen) Egbert van Vulpen (gemeente Heerhugowaard) Math Oehlen (gemeente Weert) Simone Houtman (RWS) Cees Riksen (RWS) Aiko Klein (KplusV) Henk Mogezoomp (Buiten organisatieadvies).

Contractsituatie

Na de opening en een voorstelronde komt de contractsituatie van de deelnemers aan de orde.

Gemeente / organisatie	Contractsituatie	Looptijd/bijzonderheden
Drimmelen	Bestaand Midwaste- HVC-contract	2 jaar met verlengingsopties, van eerste verlenging is gebruik gemaakt, contract loopt eind 2018 af.
Heerhugowaard	Bestaand Midwaste -HVC-contract	2 jaar met verlengingsopties, van eerste verlenging is gebruik gemaakt, contract loopt eind 2018 af.
Weert	Van Scherpenzeel	2 jr met 3 verlengingen van 2, 3 en 2 jaar. Van eerste verlenging is gebruik gemaakt. Contract loopt eind 2018 af.

Duidelijk is dat er bij de deelnemers op korte termijn geen beslissingen nodig zijn of voorbereid moeten worden over hercontractering. De deelnemers maken deel uit van een groter, gezamenlijk contract, waar gebruik is gemaakt van daarin opgenomen verlengingsopties.

Ontwikkelingen

Vervolgens volgt een toelichting op de marktsituatie door Aiko Klein en Henk Mogezoomp. De daarbij gebruikte presentatie is bijgevoegd. Aan de orde komen onder meer: de historie en achtergronden van de huidige afspraken in de raamovereenkomst, de krappe sorteercapaciteit, de afzetproblemen van bepaalde

stromen (mix), kwaliteitsissues, de vergoedingensystematiek en de gemeentelijke rol en positie in de keten. De trends en ontwikkelingen worden bediscussieerd en de betekenis daarvan voor de toekomstige rol van gemeenten en eventuele hercontractering geduid.

Discussie

Gedurende de sessie zijn de volgende onderwerpen uitgebreider besproken door de aanwezige deelnemers.

Algemeen

- Krapte op sorteermarkt en afzetproblemen zorgen ervoor dat sorteerkosten aanzienlijk hoger liggen dan 2 jaar geleden. Geen prettige markt als je nu zou moeten aanbesteden.
- De ophanden zijnde tussenevaluatie van de Raamovereenkomst markeert een belangrijk moment. Huidige marktsituatie maakt dat gemeenten/overheden kritisch naar hun huidige rol in de overeenkomst kijken. Het is denkbaar dat er andersoortige afspraken gemaakt gaan worden, waarbij het niet vanzelfsprekend is dat gemeenten de regierol in de sortering en vermarkting (willen) behouden.
- Het is interessant om de kenmerken en prestaties van het Nederlandse systeem te vergelijken met die in het buitenland. De indruk bestaat dat de kosten per ton hier hoger liggen en dat er op het punt van effectiviteit en efficiency verbeterpunten zijn. Opgemerkt wordt dat ons systeem door focus op brede kunststoffractie wezenlijk afwijkt en dat een fundamentele herbeoordeling hiervan voor de hand ligt. Met name de mix-fractie zorgt voor hoge kosten en moeizame afzet.
- Vanuit de aanwezige gemeenten wordt overeengekomen dat het een gezamenlijke opgave is om te komen tot een simpeler systeem dat beter aansluit bij de belangen / beleidsdoelen (gemeenten: meer afvalscheiding, bedrijfsleven: zo min mogelijk verpakkingen en als wel verpakt dan op een manier die goed her te gebruiken is).

Kwaliteit van het ingezamelde materiaal

- Vanuit sorteerders wordt aandacht gevraagd om de samenstelling van het ingezamelde kunststof te verbeteren en om hier actie op te ondernemen. De gemeenten vragen zich af of er wel sprake is van een kwaliteitsprobleem. Gegevens uit Weert en Drimmelen maken duidelijk dat er sprake is van circa 15% vervuiling (niet kunststofverpakkingsafval, restafval e.d.). Dit valt in kwantitatieve zin wel mee, zit binnen de bandbreedte van het UMP en de afspraken in de contracten. Dat is anders als de kwaliteit van het ingezamelde materiaal aantoonbaar achteruit gaat of als die tot operationele problemen in de sortering leidt.
- Gemeenten geven aan dat het mede gelet op voorgaande goed is om te zorgen dat er inzicht is in de daadwerkelijke kwaliteit (middels sorteeranalyses).
- Wat kun je er verder aan doen? Aan burger valt het niet of moeilijk uit te leggen om bepaalde niet verpakkingskunststoffen buiten het PMD te laten. Is het een mogelijkheid dat dit probleem achter de schermen (na inzameling) opgelost wordt? Net zoals bij andere stromen kun je natuurlijk via communicatie wel proberen om mensen bewust te maken en te attenderen op het belang van een goede afvalscheiding en "op te voeden" (wat hoort er wel en niet in"). Maar dit doe je bij PMD in principe niet anders dan bij andere materiaalstromen.

Rol gemeente in de keten

- Op de eerste plaats wordt geconstateerd dat de belangen van gemeenten heel verschillend kunnen zijn. Van "de gemeente" is geen sprake. In algemene zin is het goed om je als gemeente af te vragen welke rol passend en logisch is. Een van de deelnemers opteert voor een vereenvoudiging en inperking van de gemeentelijke rol. De huidige rol en positie is wel erg complex en verstrekkend geworden.

- In deze lijn zouden gemeenten alleen moeten inzamelen en materiaal bij de overslaglocaties moeten (laten) aanleveren, vanaf dat punt pakt het verpakkend bedrijfsleven de verantwoordelijkheid voor de sortering en recycling weer over. Gemeenten geven aan geen goed zicht te hebben op dit deel van de keten. Er worden door een gemeente kanttekeningen geplaatst bij een inperking van de gemeentelijke regierol. Blijft de recycling dan wel op peil? Geconstateerd wordt dat de aanbestedingen in 2014 tot hogere sorteerrendementen hebben geleid dan bij aanvang voor mogelijk werd gehouden. Ook naar de toekomst, ook als rol van gemeenten verandert, blijft het van belang dat er prikkels in het systeem zitten om tot een zo hoog(waardig) mogelijk hergebruik te komen. Dit aspect moet wel worden geborgd.
- Daarnaast moet het systeem meer zekerheid geven voor de langere termijn, zodat gemeenten, bedrijven en marktpartijen (sorteerders) hun plannen daarop kunnen baseren. In de huidige situatie is het onduidelijk of het verstandig is lange termijn investeringen te doen bijvoorbeeld in (pers)containers door gemeenten of nieuwe technieken/installaties door marktpartijen.
- Een van de deelnemers pleit nadrukkelijk voor een heroverweging van het hele systeem. Hoe effectief en efficiënt is het en ontstaat er voor de brede kunststofmix (op termijn) wel zicht op robuuste (recycling)toepassingen? De tussenevaluatie zou ook de gelegenheid moeten bieden om op dit soort fundamentele vragen in te gaan.